

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 119/2012-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosť E. N., S., zastúpenej advokátkou JUDr. S. K., Advokátska kancelária, L., pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na rovnosť účastníkov súdneho konania podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves č. k. 7 C/122/2008-182 z 22. februára 2010 a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 11 Co/121/2010-230 z 10. augusta 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. N. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. novembra 2011 doručená sťažnosť E. N., S. (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané

porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na rovnosť účastníkov súdneho konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7 C/122/2008-182 z 22. februára 2010 a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11 Co/121/2010-230 z 10. augusta 2011.

Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka pracovala na Mestskom úrade S. (ďalej len „mestský úrad“ alebo „zamestnávateľ“) od 1. januára 1991 ako odborná referentka. Dňa 13. mája 2002 sťažovateľka podpísala dohodu o hmotnej zodpovednosti, podľa ktorej prevzala inventár a sklad spotrebného materiálu mestského úradu, ako aj funkciu odborná referentka – hospodárka. Dňa 1. júna 2007 bola sťažovateľke stanovená nová náplň práce, z ktorej vyplýva, že najnáročnejšou činnosťou je „*samostatná účtovnícka práca v útvare pri správe majetku mesta*“. V období od 8. januára 2008 do 8. marca 2008 a od 26. marca 2008 do 15. apríla 2008 bola sťažovateľka práceneschopná, pričom kľúče od kancelárie a skladu odovzdala vedúcej oddelenia RNDr. L. B. bez vykonania inventarizácie. Od 2. apríla 2008 bola na zastupovanie sťažovateľky počas jej práceneschopnosti prijatá iná zamestnankyňa, ktorá prevzala aj hmotnú zodpovednosť za sklad spotrebného materiálu mestského úradu. Od 16. apríla 2008 do 18. apríla 2008 vedúca oddelenia RNDr. L. B. nariadila sťažovateľke čerpanie dovolenky.

Primátor mesta S. (ďalej len „primátor“) príkazom č. 2/2008 z 10. apríla 2008 z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti sťažovateľky nariadil vykonať mimoriadnu inventarizáciu majetku Mesta S. umiestneného v sklade všeobecného materiálu mestského úradu. Dňa 24. apríla 2008 bola vypracovaná správa o vykonanej kontrole v sklade všeobecného materiálu, s ktorou bola sťažovateľka oboznámená 10. júna 2008, o čom je spísaná aj zápisnica. Dňa 13. júna 2008 bolo sťažovateľke odovzdané upozornenie zamestnávateľa na porušovanie pracovnej disciplíny č. 02558/2008 z 2. júna 2008 podľa § 81e) zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len

„Zákonník práce“) a podľa § 12 ods. 3 písm. e) pracovného poriadku zamestnancov Mesta S. (ďalej len „pracovný poriadok“) – ďalej len „upozornenie“ – odôvodnené tým, že pri kontrole boli zistené nedostatky týkajúce sa nezaúčtovania účtovných dokladov – výdajok z roku 2007, ktoré neboli úplne vypísané a spracované, neoznačenia jednotlivých druhov materiálu, neuvedenia jednotkových cien, chybnej evidencie v programe skladového účtovníctva, ako aj nedostatky v tlačivách nakúpených priamo do spotreby. Zamestnávateľ sťažovateľku zároveň upozornil, že v prípade opätovného porušenia pracovnej disciplíny bude s ňou rozviazaný pracovný pomer podľa § 68 ods. 1 písm. b), resp. podľa § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce. S účinnosťou od 1. júla 2008 bol sťažovateľke znížený osobný príplatok (zo sumy 3 000 Sk) na 500 Sk.

Dňa 14. augusta 2008 sťažovateľka podala okresnému súdu návrh, ktorým sa domáhala určenia, že právny úkon – upozornenie – je neplatný, ako aj vyplatenia osobného príplatku zamestnávateľom v sume 3 000 Sk od 1. júla 2008 „do budúca“. Sťažovateľka tvrdila, že si nie je vedomá porušovania žiadnych právnych predpisov ani vnútorných predpisov zamestnávateľa, zamestnávateľ nemal dôvod na vydanie takéhoto upozornenia, ktoré nie je ani konkrétne špecifikované a nedostatky v ňom uvádzané sú zmätočné a účelové.

Okresný súd rozsudkom č. k. 7 C/122/2008-182 z 22. februára 2010 návrh sťažovateľky zamietol, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol:

„Súd... prevedeným dokazovaním vzal za preukázané, že žaloba je nedôvodná. Právny úkon – upozornenie pre porušovanie pracovnej disciplíny bolo predovšetkým na základe výpovede svedkov, a to hlavne svedkyne RNDr. L. B., dané žalobkyňi dôvodne. Žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno svojho tvrdenia, že jej priama nadriadená nemala dôvod dávať zamestnávateľovi podnet na podanie takéhoto upozornenia. Všetky dôkazy v tomto konaní vykonávané, preukazovali dôvodnosť a aktuálnosť vydania predmetného upozornenia v danom čase. Argumentácia žalobkyne sa súdu javí len ako účelová a tendenčná, hlavne pri tvrdení, že zo strany zamestnávateľa pociťovala mobbing na jej osobu. Takéto tvrdenie je prejavom subjektívneho postoja žalobkyne k danému problému. Z dokazovania je zrejmé, že táto pri výkone svojej práce robila chyby, ktoré sú

v predmetnom upozornení presne, a zrozumiteľne popísané, dokonca aj číselne vymenovávané. Tvrdenie, že k pochybeniam došlo z dôvodu nedostatku času, neobstojí, nakoľko ani v ďalšom časovom období žalobkyňa tieto nedostatky neodstránila. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd žalobu v celom rozsahu zamietol. Rozhodol tak potom, čo zistil, že ani po formálnej stránke predmetné upozornenie nemá nedostatky, a teda je platným a účinným právnym úkonom...

Z dôkazných listín je zrejmé, že osobný príplatok vo výške 3.000,- Sk bol žalobkyňi znížený pre neplnenie pracovných úloh, a teda z dôvodu predmetného upozornenia na porušovanie pracovnej disciplíny zo dňa 2. 6. 2008. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 553/2003 o odmeňovaní zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme osobný príplatok zamestnanca je nenárokovou zložkou platu. Je teda na rozhodnutí zamestnávateľa, aký osobný príplatok bude zamestnancovi priznaný. V danom prípade žalovaný nepostupoval v rozpore s predmetným zákonom, keď po zhodnotení práce žalobkyne rozhodol o znížení osobného príplatku na sumu 500,- Sk mesačne. V nadväznosti na zamietnutie prvej časti výroku žaloby, teda súd zamietol aj druhý výrok žaloby v celom rozsahu ako nedôvodný.“

Na základe odvolania sťažovateľky krajský súd rozsudkom č. k. 11 Co/121/2010-230 z 10. augusta 2011 rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

Sťažovateľka v sťažnosti predloženej ústavnému súdu namietala, že v dňoch 14. až 25. apríla 2008 RNDr. L. B. bez akéhokoľvek príkazného listu primátora a (cielené) bez účasti sťažovateľky ako jedinej hmotne zodpovednej osoby vykonala kontrolu v sklade všeobecného materiálu mestského úradu, pričom túto kontrolu zápisnične nepreukázala. Pri riadnej inventarizácii k 31. decembru 2007 neboli zistené žiadne inventarizačné rozdiely, čo potvrdili členky dielčej inventarizačnej komisie v zápisnici zo 16. januára 2008. Účtovné doklady boli účelovo kontrolované napriek tomu, že účtovné obdobie roku 2007 bolo riadne účtovne, inventarizačne a daňovo uzavreté. Uvedené skutočnosti všeobecné súdy pri rozhodovaní arbitrárne obišli, skutkovo a právne ich nevyhodnotili. Napadnutý právny úkon – upozornenie – je neurčitým, nezrozumiteľným a zmätočným právnym úkonom a v tej súvislosti je zníženie osobného príplatku sťažovateľke irelevantné. Okresný súd povrchno skúmal, resp. vôbec neskúmal sťažovateľkou predložené listinné dôkazy

a právne ani skutkovo nevyhodnotil jej argumenty. Odôvodnenie rozsudku okresného súdu trpí nedostatkom riadnej, zrozumiteľnej a vyčerpávajúcej argumentácie vo vzťahu k ňou predloženým dôkazom. Okresný súd prihliadal iba na účelové a nepodložené tvrdenia protistrany bez akejkoľvek právne relevantnej listiny. Výpovede svedkov, z ktorých vychádzal okresný súd, sú nesporne tendenčné, účelové, ohováračské a zavádzajúce, preto treba určiť, že právny úkon je neplatný. Je nepochybné, že okresný súd porušil základné právo sťažovateľky na spravodlivý proces a porušil aj zásadu rovnosti strán v konaní. Taktiež krajský súd uprel sťažovateľke spravodlivosť v konaní, pričom jasne, zrozumiteľne a presvedčivo nevysvetlil dôvody svojho rozhodnutia.

Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že okresný súd postupom a rozsudkom č. k. 7 C/122/2008-182 z 22. februára 2010 a krajský súd postupom a rozsudkom č. k. 11 Co/121/2010-230 z 10. augusta 2011 porušili jej „*právo na spravodlivé súdne konanie, právo na súdnu ochranu a právo na rovnosť účastníkov v konaní*“, aby uvedené rozhodnutia zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľka zároveň žiadala priznať finančné zadosťučinenie v sume 20 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Preskúmaním sťažnosti ústavný súd dospel k zisteniu, že hoci je sťažovateľka zastúpená kvalifikovanou právnou zástupkyňou, v petite konkrétne neoznačila príslušné články ústavy a dohovoru vo vzťahu k právam, porušenie ktorých namieta. Nedostatok zákonom predpísaných náležitostí ústavný súd nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti (podobne napr. IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 210/09, III. ÚS 32/2011).

Sťažovateľka v sťažnosti namietala, že okresný súd postupom a rozsudkom č. k. 7 C/122/2008-182 z 22. februára 2010 a krajský súd postupom a rozsudkom č. k. 11 Co/121/2010-230 z 10. augusta 2011 porušili jej „*právo na spravodlivé súdne konanie, právo na súdnu ochranu a právo na rovnosť účastníkov v konaní*“. Predmetom sťažnosti je nespokojnosť sťažovateľky s uvedenými rozhodnutiami všeobecných súdov, preskúmania ktorých sa domáha, ako keby bol ústavný súd opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. V podstate totožné argumenty obsahoval tak návrh sťažovateľky a jej odvolanie proti rozsudku okresného súdu, ako aj sťažnosť predložená ústavnému súdu. Sťažovateľka polemizuje s právnymi závermi všeobecných súdov, ktoré považuje za zjavne neodôvodnené a arbitrárne.

1. Preskúmaniu rozsudku okresného súdu vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu a základného práva na rovnosť účastníkov súdneho konania ústavným súdom bráni princíp subsidiarity vyjadrený v čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí požiadať o ochranu tohto práva ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, IV. ÚS 380/04, III. ÚS 5/05). Takýmto súdom bol vo vzťahu k okresnému súdu krajský súd, ktorý rozsudok okresného súdu potvrdil. V tejto časti ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

2. Sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľka namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie rozsudkom krajského súdu, je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (III. ÚS 263/03, III. ÚS 218/07).

Vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru ústavný súd považuje za potrebné pripomenúť, že zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach

a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

Článok 6 ods. 1 dohovoru každému zaručuje právo podať žalobu o uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súd. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prejednanie veci [rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 21. februára 1975, séria A, č. 18, s. 18, § 36]. Právo na spravodlivé prejednanie veci zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08).

Súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Judikatúra ESĽP nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (Georgidias c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Potreba náležite odôvodniť súdne rozhodnutie je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné.

Do základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom je možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Predmetom konania pred všeobecnými súdmi bolo rozhodovanie o návrhu sťažovateľky, ktorým sa domáhala určenia neplatnosti právneho úkonu – upozornenia, ako aj vyplatenia osobného príplatku zamestnávateľom.

Okresný súd rozsudkom č. k. 7 C/122/2008-182 z 22. februára 2010 návrh sťažovateľky zamietol (pozri s. 3 tohto uznesenia), čo krajský súd rozsudkom č. k. 11 Co/121/2010-230 z 10. augusta 2011 potvrdil. Z relevantnej časti odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva:

„Žalobkyňa... neplatnosť odôvodnila tým, že Upozornenie je neurčitý, nezrozumiteľný, nedôvodný a zmätočný právny úkon...

Dôvody žalobkyňou tvrdenej neplatnosti nespádajú pod špeciálnu úpravu v ZP, ale pod všeobecnú úpravu OZ.

Podľa § 37 ods. 1 OZ, právny úkon je nezrozumiteľný, ak jeho obsah je vyjadrený tak nejasne, že ani pomocou výkladu v zmysle § 35 ods. 2, 3 OZ nemožno ustáliť, čo sa ním chcelo vyjadriť.

Právny úkon je neurčitý, ak síce je zrozumiteľne vyjadrený, avšak jeho obsah je nejasný a existujúce vecné nedostatky spočívajúce v neurčitom vyjadrení obsahu nemožno odstrániť ani prostredníctvom interpretačného pravidla vyjadreného v § 35 ods. 2 a 3 OZ.

Odvolaací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že predmetné Upozornenie sa nevyznačuje takými nedostatkami nezrozumiteľnosti, zmätočnosti či neurčitosti, ktoré by zakladali jeho neplatnosť.

V posudzovanom Upozornení sú totiž dôvody, pre ktoré žalovaný upozornil na porušovanie pracovnej disciplíny uvedené s podrobnou konkretizáciou nielen zistených nedostatkov pri kontrole, ale je uvedené aj kto kontrolu vykonal, v ktorých dňoch bola vykonaná a z akého dôvodu ku kontrole žalovaný pristúpil.

Pokiaľ žalobkyňa tvrdila vo svojich podaniach, že Upozornenie je neplatné aj preto, že je nedôvodné, lebo žiadneho porušenia pracovnej disciplíny sa nedopustila, uvedené neobstojí, lebo nedôvodnosť nezakladá neplatnosť právneho úkonu podľa žiadneho právneho predpisu.

Záver súdu prvého stupňa o nedôvodnosti žaloby aj v časti nároku na uloženie povinnosti žalovanému vyplácať jej osobný príplatok..., možno tiež akceptovať, lebo podľa

názoru odvolacieho súdu vychádza zo správnych skutkových zistení a aj zo správneho právneho posúdenia veci...“

Povinnosť dodržiavať pracovnú disciplínu patrí k základným povinnostiam zamestnanca vyplývajúcim z pracovného pomeru a spočíva v plnení povinností ustanovených právnymi predpismi, pracovným poriadkom, pracovnou zmluvou alebo pokynmi nadriadeného vedúceho zamestnanca. Ak má byť porušenie pracovnej disciplíny právnym dôvodom na zníženie osobného príplatku zamestnancovi (alebo na prijatie iných opatrení), musí byť toto porušenie zo strany zamestnanca zavinené a musí dosahovať určitý stupeň intenzity. Vyhodnotenie intenzity porušenia pracovnej disciplíny zamestnávateľom závisí od konkrétnych okolností, za ktorých k tomuto porušeniu došlo, a to najmä s ohľadom na osobu zamestnanca, jeho doterajšie plnenie pracovných povinností, situáciu, za ktorej k porušeniu došlo, spôsob porušenia, dôsledky porušenia pre zamestnávateľa a pod. V nadväznosti na uvedené zamestnávateľ rozhodne, aké dôsledky z porušenia pracovnej disciplíny vyvodí.

Zároveň je potrebné uviesť, že osobný príplatok v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 553/2003 Z. z.“) môže zamestnávateľ priznať zamestnancovi na ocenenie mimoriadnych osobných schopností, dosahovaných pracovných výsledkov alebo za vykonávanie práce nad rámec pracovných povinností. Z ustanovenia § 10 ods. 2 zákona č. 553/2003 Z. z. vyplýva, že o priznaní osobného príplatku podľa odseku 1, jeho zvýšení, znížení alebo odobratí rozhoduje zamestnávateľ na základe písomného návrhu príslušného vedúceho zamestnanca. Podmienky a rozsah priznania osobného príplatku však môže upravovať aj interný právny predpis zamestnávateľa. Pokiaľ je osobný príplatok vymedzený ako možnosť zamestnávateľa týmto spôsobom oceniť prácu zamestnanca, ide o nenárokovú zložku platu. Okrem toho, priznanie osobného príplatku závisí najmä od finančnej (hospodárskej) situácie zamestnávateľa a nie je vylúčené, že táto sa bude v priebehu kalendárneho roka meniť. Je preto logické, ak v prípade porušenia pracovnej disciplíny zamestnancom s ohľadom na intenzitu tohto porušenia dôjde zo strany zamestnávateľa

k prijatiu adekvátnych opatrení, či už formou zníženia osobného príplatku, prerušenia výkonu práce, resp. skončenia pracovného pomeru.

Ústavný súd pripomína, že vzhľadom na predmet konania pred všeobecnými súdmi, ich úlohou bolo rozhodnúť o ne/platnosti právneho úkonu (upozornenia) a v nadväznosti na to o vyplatení (resp. dopltení časti) osobného príplatku sťažovateľke zamestnávateľom.

Podľa § 81 písm. e) Zákonníka práce zamestnanec je povinný najmä hospodáriť riadne s prostriedkami, ktoré mu zveril zamestnávateľ, a chrániť jeho majetok pred poškodením, stratou, zničením a zneužitím a nekonať v rozpore s oprávnenými záujmami zamestnávateľa.

Podľa § 12 ods. 3 písm. e) pracovného poriadku (č. 1. 46 spisu okresného súdu) za závažné porušenie pracovnej disciplíny sa považuje najmä iné porušenie povinností, v dôsledku ktorých hrozí vznik ujmy na zdraví, majetku alebo iných významných záujmoch fyzických, právnických osôb a mesta.

Podľa § 9 poriadku odmeňovania zamestnancov Mesta S. (č. 1. 41 spisu okresného súdu) zamestnancovi... možno priznať osobný príplatok. ... Osobný príplatok sa prehodnocuje minimálne raz ročne...

Z náplne práce sťažovateľky (č. 1. 12 spisu okresného súdu) vyplýva, že pracovala ako odborný referent, pričom najnáročnejšou činnosťou bola „*samostatná účtovnícka práca v útvare pri správe majetku mesta*“; medzi ďalšie vykonávané činnosti patrilo zabezpečovanie úloh súvisiacich so správou majetku, vedenie operatívnej evidencie majetku, vedenie evidencie príjmov a výdavkov v materiálovom sklade, vykonávanie likvidácie faktúr kapitoly vnútornej správy, pokladničných dokladov, cestovných účtov a pod., dopĺňanie si vedomostí o činnosti samosprávy v oblasti rozpočtu a vnútornej správy a iné.

Ako už bolo uvedené, upozornenie bolo odôvodnené tým, že pri kontrole boli zistené nedostatky týkajúce sa nezaúčtovania účtovných dokladov – výdajok z roku 2007, ktoré neboli úplne vypísané a spracované, neoznačenia jednotlivých druhov materiálu, neuvedenia jednotkových cien, chybnej evidencie v programe skladového účtovníctva, ako aj nedostatky v tlačivách nakúpených priamo do spotreby.

V zápisnici z pojednávania okresného súdu konaného 29. septembra 2008 (č. l. 55 a 56 spisu okresného súdu) bola zadokumentovaná výpoveď sťažovateľky, ktorá okrem iného uviedla: „... Ďalej k bodu, že v skrinke v kancelárii č. 116 boli uložené tlačivá, ktoré mali byť v sklade, dopĺňam, že vždy sa to takto robilo a finančné oddelenie mi nikdy nevracalo tieto doklady, že to má ísť cez sklad. K ďalšiemu bodu, že v sklade neboli označené jednotlivé druhy materiálu, ja tvrdím, že za celý čas, čo to takto robím, nikdy som nebola na školení, nikto mi nedal smernicu ani inštrukciu, aby tieto druhy materiálu boli takto označované. K vete, že mám nezúčtované výdajky za rok 2007 dopĺňam, že pri inventarizácii boli, avšak neboli zapísané v počítači. Ja som to nestihla zapísať do počítača, lebo v mesiaci december som bola pracovne enormne vyťažená.“, ako aj: „Ja nemám vedomosť o tom, aby existoval nejaký interný predpis mesta o vedení účtovníctva.“

V zápisnici z pojednávania okresného súdu konaného 20. januára 2010 (č. l. 122 spisu okresného súdu) bolo zadokumentované vyjadrenie sťažovateľky k výpovedi svedkyne, ktorá uviedla: „Ja som si bola vedomá toho, že tieto výdajky neboli zaevidované na účtárni, pretože ja som časovo nestihla ich uvádzať do počítača. Vedela o tom aj Dr. B., poverovala ma inou prácou.“

V zápisnici z pojednávania okresného súdu konaného 10. februára 2010 (č. l. 169 spisu okresného súdu) bola zadokumentovaná výpoveď sťažovateľky, ktorá na otázku právneho zástupcu odporcu, či má vedomosť o tom, že v novembri a decembri 2007 nebolo ňou zaúčtovaných 60 výdajok, odpovedala: „Áno, viem o tom.“, pričom na ďalšie otázky týkajúce sa zistených nedostatkov nevedela odpovedať z dôvodu, že sa nepamätá.

Ústavný súd konštatuje, že už okresný súd pri svojom rozhodovaní vzhľadom na predmet konania – určenie ne/platnosti právneho úkonu a vyplatenie osobného príplatku sťažovateľke – vychádzal z konkrétnych okolností danej veci, z výpovedí sťažovateľky a jej zamestnávateľa, ako aj z ďalších relevantných dokumentov, pričom mal za preukázané, že upozornenie bolo sťažovateľke dané dôvodne, a preto jej návrh (ako nedôvodný) zamietol. Inak povedané, v preskúmvanej veci neboli pochybnosti o tom, že sťažovateľka svojím konaním podrobne uvedeným v upozornení porušila pracovnú disciplínu, čo napokon viackrát sama priznala. Jej výpovede svedčia o tom, že nedostatkom vytykaným zamestnávateľom porozumela. Tvrdenia sťažovateľky, že právny úkon (upozornenie) je neplatný pre neurčitosť, nezrozumiteľnosť a zmätočnosť, sa v intenciách uvedeného javia ako účelové. Intenzita porušenia pracovnej disciplíny sa premietla „len“ do zníženia osobného príplatku sťažovateľke zamestnávateľom, ktorý, ako bolo uvedené, je nenárokovou zložkou platu. Porušenie pracovnej disciplíny sťažovateľkou v danom prípade nebolo dôvodom skončenia pracovného pomeru. V nadväznosti na posúdenie upozornenia ako platného právneho úkonu okresný súd zamietol aj návrh sťažovateľky na vyplatenie osobného príplatku zamestnávateľom v pôvodnej sume. Námietky sťažovateľky nastolené v konaniach pred všeobecnými súdmi týkajúce sa skutkovej a právnej stránky veci teda nijako nemôžu ovplyvniť ich záver, že sťažovateľka porušila pracovnú disciplínu, právny úkon – upozornenie – je platný a nie je dôvod rozhodnúť o vyplatení osobného príplatku sťažovateľke. Pre úplnosť ústavný súd uvádza, že 30. septembra 2008 zamestnávateľ dal sťažovateľke výpoveď z pracovného pomeru podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce (z dôvodu organizačných zmien), pričom rozhodovanie o ne/platnosti tejto výpovede je predmetom iného konania pred okresným súdom.

Ústavný súd nezistil existenciu okolností nasvedčujúcich tomu, že by napadnutý rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu bolo možné považovať za svojvoľný alebo zjavne neodôvodnený, resp. za taký, ktorý by popieral zmysel práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. V danej veci bol dostatočne zistený skutkový stav, všeobecné súdy použili relevantné právne normy a vyložili ich ústavne konformným spôsobom, z odôvodnenia ich rozhodnutí dostatočne zrozumiteľne vyplýva, čo bolo dôvodom tak zamietnutia návrhu sťažovateľky okresným súdom, ako aj

potvrdenia rozsudku okresného súdu krajským súdom. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery rozhodnutí všeobecných súdov.

Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu (aj okresného súdu) a porušením základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Porušenie základného práva na rovnosť účastníkov súdneho konania sťažovateľka spájala s porušením svojho práva na súdnu ochranu, pričom uviedla, že „súd“ prihliadal výlučne na ničím nepodložené tvrdenia zamestnávateľa bez toho, aby vykonal a objektívne zhodnotil návrhy na dokazovanie, argumenty a dôvody uvádzané sťažovateľkou.

Ústavný súd taktiež nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu (aj okresného súdu) a porušením základného práva sťažovateľky na rovnosť účastníkov súdneho konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, preto sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky uvedených v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. marca 2012